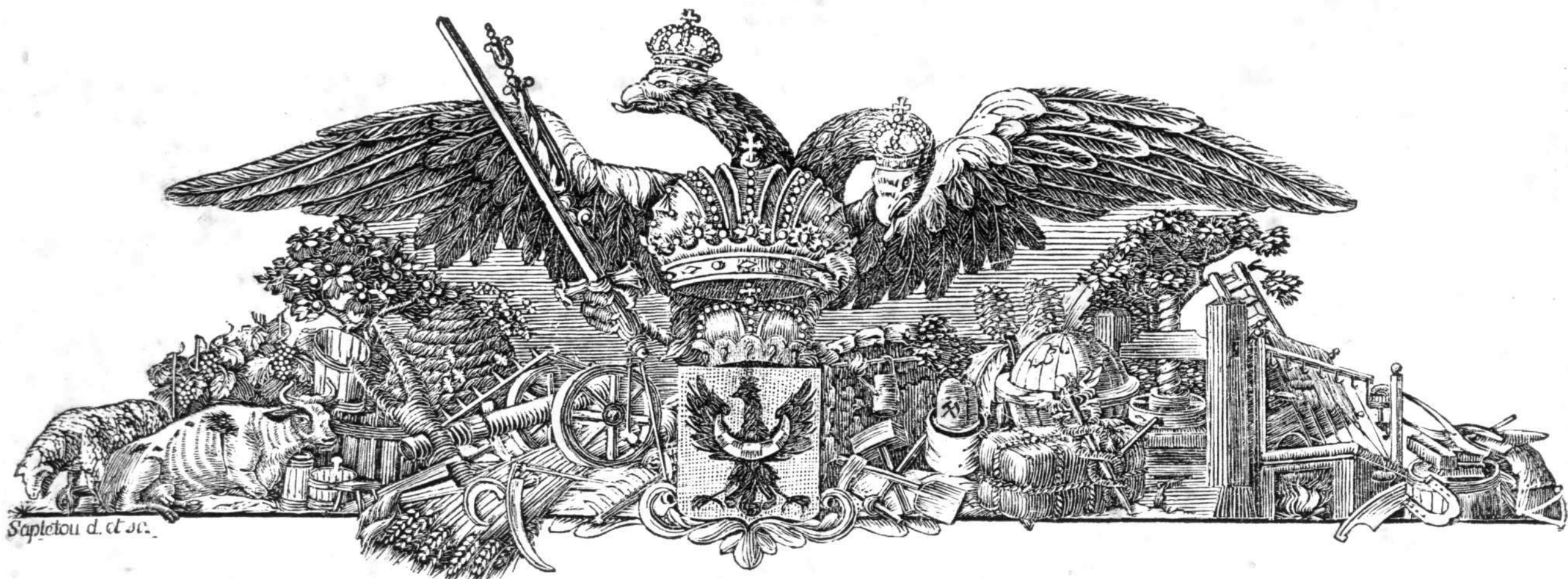

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj IV.

V sredo 5. Velkiga serpana 1846.

List 31.

Kdo je mar?

Vse doseže, kar mu drago,
Bodi slava, bodi blago;
Vse doseže sosed moj.
Dlan domá mu ne odreče,
Gre na tuje, dobro steče,
Njemu zlata kaplja znoj.
Vidši tujče krasne čine
Se zavzame iz daline —
Kdo je mar?
Mi zapojmo: Rodovine
Je slovenski oratar.

Čujte bor, vojaške roje!
Krogla žvižga, boben poje,
Grad vali se v sip in prah.
Vragu peta se zabliška,
En junák za njim pritiska,
Udri, udri, mah na mah!
Kjer zadene, iskra šine,
Šest jih pade, kjer porine,
Kdo je mar?
Ta pogumen korenine
Je slovenski oratar.

Blaga polna terg in cesta,
Barka plava v daljne mesta,
Velki kupec pošlje vse.
Nam nanese mire, zlata,

Njemu vse odperte vrata,
Zemlja skor njegova je.
Kupi polje, plavž, grajšine,
Dnarje meri na šertine,
Kdo je mar?
Ta bogati korenine
Je slovenski oratar.

V zbor učepih, veda slava,
Stopi moder, bistra glava,
Vse jezike sveta zna.
Če zapoje, vse pogleda,
Na katedru grom beseda,
Zvezde šteje, pravdo da.
Svet posluša modrovine,
Se začudi koncu tmine,
Kdo je mar?
Taka glava korenine
Je slovenski oratar.

Nek se trudi v sodni hiši,
Rase krepko, viši, viši,
Pravde čist, železen hram.
Vse ga slavi, vsi so vneti,
Zvezda se na persih sveti,
Cesar clo ga čisla sam.
Kakor sonce iz višine
On zasije, krivo zgine,

Kdo je mar?
Ta pravičen korenine
Je slovenski oratar.

Pusti svet opravke svoje,
„Sursum corda“ v domu poje
Mož pobožen, rajski svat.
Vse oberne v božjo slavo,
Mitra kinči sveto glavo,
Papež piše: „Ljubi brat“!
Kadar grob nemilo zine,
Angelj čist na svetu mine,
Kdo je mar?
Ta pobožen korenine
Je slovenski oratar.

Bodi v tugi, bodi v šali,
Zmir ponižno Boga hvali,
Ter ne zabi rojstva nit.
Skaz je njemu krasno lice,
Uma, sprave, sle, pravice
Zvezdojasen, čist osvit.
Če zavist lizuna zvine,
De zamèrdne sin kertine:
Kdo je mar?
Zagromimo: Čast očine,
Scer slovenski oratar!

J. Koseski.

Od poletne konjske bolezni, ki se imenuje norost ali tišavka.

(Konec.)

§. 2. Znamnja bolezni.

a) Znamnja divje norosti.

Konj v divji norosti (rasender Koller) je silno nepokojen in vès plašen; bije krog sebe, de ga ni ukrotiti; se na prednje noge stavi, razterga vujzdo in potolče vse okoli sebe; s kviško molečo glavo v steno ali v jasli sili, ali pa se v okrogu vertí. Vès spehan se potí po celim životu, serce mu in vsaka žila močno bije. Na poti taciga konja ni nikakor vstaviti, dokler kam ne pade ali v kako reč ne perleti, ki ga vstavi, de si glavo pobije ali pa sicer poškodje. Gorje ljudém, ki takrat na vozu sedé!

Vès omamljen se še le ukrotí. Vtika glavo v kak kot ali v jasli, se naslanja z životam na kakó steno, in stoji dremaje takó okoren, de bi človek, ki ga vidi, mislil, de mora pasti.

V tem mirnim stanu ostane konj včasih le neke minute in kmalo vnovič zdivjá in se vède, kakor prej. Dostikrat pa za zmirej vtihne in postane tih norc.

Huda divja norost terpi včasih le 12 do 18 ur in mertúd (božji žlak) končá bolezn; včasih pa divjačinost terpi 2 ali 3 dni, predenj konja umori ali pa tihiga norca stori. Malo konj se ozdravi v ti bolezni, če se jim berž berž ne puša in 2 do 3 bokalov kervi ne vzame.

b) Znamnja tihe norosti ali tišavke.
Tih norc stoji večidel na enim mestu, kakor